

ΑΝΘΡΩΠΟΣΟΦΙΚΕΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ
ΑΡΧΕΣ CW 26

Rudolf Steiner

Η ΑΝΘΡΩΠΟΣΟΦΙΑ ΩΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΟΔΟΣ
ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ

Μετάφραση: Alessandra Scarano

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ETRA

Τίτλος: **Ανθρωποσοφικές κατευθυντήριες αρχές**

Υπότιτλος: Η γνωστική οδός της Ανθρωποσοφίας

Το Μυστήριο του Μιχαήλ

Τίτλος πρωτο τύπου: *Anthroposophische Leitsätze*

Der Erkenntnisweg der Anthroposophie. Das Michael-Mysterium

Συγγραφέας: Rudolf Steiner

Αριθμός βιβλιογραφίας: GA 26

Μετάφραση: Alessandra Scarano

Επιμέλεια κειμένου: Γεράσιμος Ε. Κατραμάδος

Επιμέλεια έκδοσης: Βάλλυ Καλοζούμη

Διορθώσεις: Άρτεμις Φ. Χανιώτη

ISBN: 978-618-5735-17-3

Εκδόσεις ETRA© 2024

Ευεργετών 7, Π. Φάληρο, 17563

T: 210 9811753 - www.etra.gr

Κανένα μέρος του παρόντος βιβλίου δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί με οποιαδήποτε μηχανική, φωτογραφική ή ηλεκτρονική διαδικασία ή με τη μορφή φωνογραφικής εγγραφής, ούτε να αποθηκευτεί σε σύστημα ανάκτησης, να μεταδοθεί ή να αντιγραφεί με οποιονδήποτε άλλο τρόπο για δημόσια ή ιδιωτική χρήση χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

“Οι κατευθυντήριες αρχές που παρατίθενται εδώ έχουν σκοπό να αποτελέσουν αντικείμενο μελέτης και διαλόγου. Σημεία που έρχονται σε επαφή με αυτές θα βρεθούν σε αμέτρητα σημεία στα ανθρωποσοφικά βιβλία και στις διαλέξεις, έτσι ώστε τα θέματα που ανοίγονται με αυτόν τον τρόπο να μπορούν να διευρυνθούν και οι συζητήσεις στις ομάδες να επικεντρωθούν γύρω από αυτά”.

- Rudolf Steiner

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προσημείωση	13
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 1 έως 3 (17 Φεβρουαρίου 1924)	16
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 4 και 5 (24 Φεβρουαρίου 1924)	17
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 6 και 7 (2 Μαρτίου 1924)	18
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 8 έως 10 (9 Μαρτίου 1924)	20
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 11 έως 13 (16 Μαρτίου 1924)	22
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 14 έως 16 (23 Μαρτίου 1924)	23
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 17 έως 19 (30 Μαρτίου 1924)	25
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 20 έως 22 (6 Απριλίου 1924)	26
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 23 έως 25 (13 Απριλίου 1924)	28
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 26 έως 28 (20 Απριλίου 1924)	29
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 29 έως 31 (27 Απριλίου 1924)	30
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 32 έως 34 (4 Μαΐου 1924)	31
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 35 έως 37 (11 Μαΐου 1924)	32
Αναφορικά με τις προηγούμενες κατευθυντήριες αρχές που αφορούν τη φύση εικόνας του ανθρώπου (18 Μαΐου 1924)	35
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 38 έως 40 (18 Μαΐου 1924)	39
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 41 έως 43 (25 Μαΐου 1924)	41
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 44 έως 46 (1 Ιουνίου 1924)	42
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 47 έως 49 (8 Ιουνίου 1924)	43
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 50 έως 52 (15 Ιουνίου 1924)	44
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 53 έως 55 (22 Ιουνίου 1924)	45
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 56 έως 58 (29 Ιουνίου 1924)	46
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 59 έως 61 (6 Ιουλίου 1924)	47
Σχετικά με την κατανόηση του πνεύματος και τη βίωση του πεπρωμένου	49
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 62 έως 65 (13 Ιουλίου 1924)	53
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 66 έως 68 (20 Ιουλίου 1924)	54
Πνευματικά βασίλεια του κόσμου και ανθρώπινη αυτογνωσία	57
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 69 έως 71 (27 Ιουλίου 1924)	61
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 72 έως 75 (3 Αυγούστου 1924)	62

Πώς πρέπει να χρησιμοποιούνται οι κατευθυντήριες αρχές	63
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 76 έως 78 (10 Αυγούστου 1924)	67
Στην αρχή της εποχής του Μιχαήλ	69
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 79 έως 81 (17 Αυγούστου 1924)	73
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 82 έως 84 (24 Αυγούστου 1924)	74
Η στάση της ανθρώπινης ψυχής πριν από την έναρξη της εποχής του Μιχαήλ	75
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 85 έως 87 (31 Αυγούστου 1924)	78
Αφορισμοί (από μια διάλεξη για τα μέλη που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στις 24 Αυγούστου 1924)	81
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 88 έως 90 (7 Σεπτεμβρίου 1924)	84
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 91 έως 93 (14 Σεπτεμβρίου 1924)	85
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 94 έως 96 (21 Σεπτεμβρίου 1924)	86
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 97 έως 99 (28 Σεπτεμβρίου 1924)	87
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 100 έως 102 (5 Οκτωβρίου 1924)	88
Η οδός πριν τον Μιχαήλ και η οδός του Μιχαήλ	89
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 103 έως 105 (12 Οκτωβρίου 1924)	94
Το καθήκον του Μιχαήλ στη σφαίρα του Αριμάν (Γκαιτεάνουμ, 10 Οκτωβρίου 1924)	95
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 106 έως 108 (19 Οκτωβρίου 1924)	100
Οι εμπειρίες και τα βιώματα του Μιχαήλ κατά τη διάρκεια της εκπλήρωσης της κοσμικής του αποστολής (Γκαιτεάνουμ, 19 Οκτωβρίου 1924)	101
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 109 έως 111 (26 Οκτωβρίου 1924)	106
Το μέλλον της ανθρωπότητας και η δραστηριότητα του Μιχαήλ (Γκαιτεάνουμ, 25 Οκτωβρίου 1924)	109
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 112 έως 114 (2 Νοεμβρίου 1924)	114
Πώς ο άνθρωπος βιώνει τον Μιχαήλ-Χριστό (Γκαιτεάνουμ, 2 Νοεμβρίου 1924)	117

Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 115 έως 117 (9 Νοεμβρίου 1924)	122
Η αποστολή του Μιχαήλ στην εποχή της ανθρώπινης ελευθερίας (Γκαϊτεάνουμ, 9 Νοεμβρίου 1924)	125
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 118 έως 120 (16 Νοεμβρίου 1924)	131
Οι κοσμικές σκέψεις στη δράση του Μιχαήλ και του Αριμάν (Γκαϊτεάνουμ, 16 Νοεμβρίου 1924)	133
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 121 έως 123 (23 Νοεμβρίου 1924)	138
Πρώτη παρατήρηση: μπροστά στις πύλες της συνειδητής ψυχής. Πώς ο Μιχαήλ προετοιμάζει την επίγεια αποστολή του στις υπερ- γήινες σφαίρες μέσω της νίκης επί του Εωσφόρου (Γκαϊτεάνουμ, 23 Νοεμβρίου 1924)	141
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 124 έως 126 (30 Νοεμβρίου 1924)	152
Δεύτερη παρατήρηση: πώς ενεργούν οι δυνάμεις του Μιχαήλ στην πρώτη ανάπτυξη της συνειδητής ψυχής (Γκαϊτεάνουμ, 30 Νοεμβρίου 1924)	153
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 127 έως 130 (7 Δεκεμβρίου 1924)	160
Συνέχεια της δεύτερης παρατήρησης: εμπόδια και βοηθήματα στις δυνάμεις του Μιχαήλ στην αυγή της αποχής της συνειδητής ψυχής (Γκαϊτεάνουμ, 6 Δεκεμβρίου 1924)	161
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 131 έως 133 (14 Δεκεμβρίου 1924)	168
Τρίτη παρατήρηση: ο πόνος του Μιχαήλ σχετικά με την εξέλιξη της ανθρωπότητας πριν από την εποχή της δραστηριότητάς του στη Γη (Γκαϊτεάνουμ, 14 Δεκεμβρίου 1924)	171
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 134 έως 136 (21 Δεκεμβρίου 1924)	178
Σκέψεις των Χριστουγέννων: το Μυστήριο του Λόγου (Γκαϊτεάνουμ, Χριστούγεννα 1924)	181
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 137 έως 139 (28 Δεκεμβρίου 1924)	190
Ουράνια ιστορία. Μυθολογική ιστορία. Γήινη ιστορία. Μυστήριο του Γολγοθά. (Γκαϊτεάνουμ, Χριστούγεννα 1924)	193

Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 140 έως 143 (4 Ιανουαρίου 1925)	202
Αυτό που αποκαλύπτεται όταν κοιτάζουμε πίσω στις επανειλημμένες επίγειες ζωές (Γκαιτεάνουμ, Πρωτοχρονιά 1925)	205
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 144 έως 146 (11 Ιανουαρίου 1925)	210
Τι αποκαλύπτεται όταν κοιτάζουμε πίσω στις προηγούμενες ζωές μεταξύ θανάτου και νέας γέννησης; Πρώτο μέρος (Γκαιτεάνουμ, στην αρχή του 1925)	213
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 147 έως 149 (18 Ιανουαρίου 1925)	218
Τι αποκαλύπτεται όταν κοιτάζουμε πίσω στις προηγούμενες ζωές μεταξύ θανάτου και νέας γέννησης; Δεύτερο μέρος (Γκαιτεάνουμ, στην αρχή του 1925)	219
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 150 έως 152 (25 Ιανουαρίου 1925)	226
Τι είναι στην πραγματικότητα η Γη στον μακρόκοσμο; (Γκαιτεάνουμ, Ιανουάριος 1925)	227
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 153 έως 155 (1 Φεβρουαρίου 1925)	231
Ύπνος και εγρήγορση υπό το πρίσμα των προηγούμενων παρατηρήσεων (Γκαιτεάνουμ, Ιανουάριος 1925)	233
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 156 έως 158 (8 Φεβρουαρίου 1925)	237
Γνώση και ανθρωποσοφία (Γκαιτεάνουμ, Ιανουάριος 1925)	239
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 159 έως 161 (15 Φεβρουαρίου 1925)	244
Η ελευθερία του ανθρώπου και η εποχή του Μιχαήλ (Γκαιτεάνουμ, Ιανουάριος 1925)	247
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 162 έως 164 (22 Φεβρουαρίου 1925)	252
Πού βρίσκεται ο άνθρωπος ως ον που σκέφτεται και θυμάται; (Γκαιτεάνουμ, Ιανουάριος 1925)	253
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 165 έως 167 (1 Μαρτίου 1925)	257
Ο άνθρωπος στη μακροκοσμική του οντότητα (Γκαιτεάνουμ, Ιανουάριος 1925)	259

Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 168 έως 170 (8 Μαρτίου 1925)	264
Η οργάνωση των αισθήσεων και της σκέψης του ανθρώπου σε σχέση με τον κόσμο (Γκαϊτεάνουμ, Φεβρουάριος 1925)	267
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 171 έως 173 (15 Μαρτίου 1925)	272
Μνήμη και ηθική συνείδηση (Γκαϊτεάνουμ, Φεβρουάριος 1925)	275
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 174 έως 176 (22 Μαρτίου 1925)	280
Η φαινομενική εξαφάνιση της πνευματικής γνώσης στη σύγχρονη εποχή (Γκαϊτεάνουμ, Μάρτιος 1925)	283
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 177 έως 179 (29 Μαρτίου 1925)	287
Οι ιστορικές αναταραχές στην ανάδυση της συνειδητής ψυχής (Γκαϊτεάνουμ, Μάρτιος 1925)	289
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 180 έως 182 (5 Απριλίου 1925)	293
Από τη φύση στην υπο-φύση (Γκαϊτεάνουμ, Μάρτιος 1925)	295
Κατευθυντήριες αρχές αριθ. 183 έως 185 (12 Απριλίου 1925)	299
Σύντομο βιογραφικό του Rudolf Steiner	300

Rudolf Steiner

ΑΝΘΡΩΠΟΣΟΦΙΚΕΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ
ΑΡΧΕΣ

Δημοσιευμένες από το Γκαϊτεάνουμ ως προτάσεις

GA 26

ΠΡΟΣΗΜΕΙΩΣΗ

Στο Ενημερωτικό Δελτίο για τα μέλη από τώρα και στο εξής θα βρίσκετε ανθρωποσοφικές κατευθυντήριες αρχές. Αυτές πρέπει να θεωρηθούν υπό την έννοια ότι περιέχουν συμβουλές σχετικά με την κατεύθυνση που τα μέλη με διοικητικά καθήκοντα μπορούν να δώσουν στις διαλέξεις και τις συζητήσεις στις επιμέρους ομάδες της Ανθρωποσοφικής Εταιρείας. Αυτό προορίζεται μόνο ως ερέθισμα που θα επιθυμούσε το Γκαιτεάνουμ να δώσει σε ολόκληρη την Εταιρεία. Η αυτονομία δράσης των επιμέρους μελών με διοικητικά καθήκοντα δεν πρέπει να διαταράσσεται. Είναι καλό αν η Εταιρεία αναπτύσσεται με τέτοιο τρόπο ώστε αυτό που έχουν να πουν τα μέλη με διοικητικά καθήκοντα να εκφράζεται στις επιμέρους ομάδες με εντελώς ελεύθερο τρόπο. Έτσι η ζωή της Εταιρείας θα εμπλουτιστεί και θα διαμορφωθεί πιο ποικιλόμορφα.

Αλλά θα έπρεπε να είναι δυνατή η διαμόρφωση μιας ενιαίας συνείδησης στην Εταιρεία. Αυτό μπορεί να συμβεί αν παντού γίνουν γνωστά τα ερεθίσματα που δίνονται στα επιμέρους μέρη. Επομένως, θα συνοψιστούν εδώ σε σύντομες φράσεις τα θέματα που θα παρουσιάσω στο Γκαιτεάνουμ σε διαλέξεις για τα μέλη της Εταιρείας. Νομίζω ότι τα πρόσωπα που δίνουν διαλέξεις στις ομάδες (στους κλάδους) ή ηγούνται των συζητήσεων, θα μπορούν στη συνέχεια να εκλάβουν αυτές τις αρχές ως κατευθυντήριες γραμμές, στις οποίες μπορούν να ανατρέχουν ελεύθερα. Αυτό θα συμβάλει ώστε το έργο της Εταιρείας να αποκτήσει ενιαίο χαρακτήρα, χωρίς σε καμία περίπτωση να σκέφτεται κανείς ότι υπάρχει κάποιος εξαναγκασμός.

Το μέτρο αυτό μπορεί να γίνει καρποφόρο για ολόκληρη την Εταιρεία, αν συναντήσει επίσης μια ανταπόκριση αγάπης, αν

τα μέλη με διοικητικά καθήκοντα ενημερώσουν και το Εκτελεστικό Συμβούλιο του Γκαϊτεάνουμ για το περιεχόμενο και τη φύση των διαλέξεων και των προτάσεών τους. Μόνο με αυτόν τον τρόπο θα μεταμορφωθούμε από ένα χάος διαφορετικών ομάδων σε μια Εταιρεία με ένα πνευματικό περιεχόμενο. Οι κατευθυντήριες γραμμές που θα δοθούν εδώ, κατά κάποια έννοια, έχουν ως στόχο να προτείνουν θέματα. Στην ανθρωποσοφική βιβλιογραφία, δηλαδή στα βιβλία και στους κύκλους διαλέξεων, θα βρει κανείς παντού στοιχεία υποστήριξης για να αναπτύξει το θέμα που παρουσιάζεται, με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να αποτελέσει το περιεχόμενο των συζητήσεων των ομάδων.

Ακόμη και όταν νέες ιδέες των μελών με διοικητικά καθήκοντα αναδυθούν στις επιμέρους ομάδες, θα μπορούν να συνδεθούν με ό,τι το Γκαϊτεάνουμ θα προτείνει, με τον τρόπο που έχει περιγραφεί, ως πλαίσιο για την πνευματική δραστηριότητα της Εταιρείας.

Είναι βεβαίως μια αλήθεια ενάντια στην οποία δεν πρέπει να κάνουμε λάθος, ότι η πνευματική δραστηριότητα μπορεί να προκύψει μόνο από την ελεύθερη έκφραση των ενεργών προσώπων. Αλλά δεν υπάρχει λόγος να υποπέφτει σε λάθη ενάντια σε αυτήν την αλήθεια, αν μέσα στην Εταιρεία το ένα άτομο ενεργεί σε αρμονία με το άλλο με τον σωστό τρόπο. Αν αυτό δεν μπορούσε να συμβεί, τότε τα άτομα ή οι ομάδες θα ανήκαν στην Εταιρεία μόνο σε εξωτερικό επίπεδο. Αντιθέτως, θα έπρεπε να αισθανόμαστε στην εσωτερικότητά μας ότι ανήκουμε στην Εταιρεία.

Δεν μπορεί επ' ουδενί τρόπω η ύπαρξη της Ανθρωποσοφικής Εταιρείας να χρησιμοποιείται από το τάδε ή το δείνα πρόσωπο μόνο ως ευκαιρία να πει αυτά που θέλει προσωπικά από την

τάδε ή την δείνα άποψη, αλλά η Εταιρεία πρέπει να είναι ο τόπος όπου καλλιεργείται αυτό που είναι ανθρωποσοφία. Όλα τα υπόλοιπα μπορούν να καλλιεργούνται έξω από το πλαίσió της. Η Εταιρεία δεν μπορεί να υπάρχει γι' αυτό.

Τα τελευταία χρόνια, δεν ήταν επωφελές για την Εταιρία το γεγονός ότι μεμονωμένα μέλη έφεραν μέσα σε αυτήν τις προσωπικές τους επιθυμίες, μόνο επειδή πίστευαν ότι, μέσω της επέκτασής της, θα είχαν βρει ένα πεδίο δράσης γι' αυτές τις προσωπικές επιθυμίες. Μπορεί κανείς να πει: γιατί αυτό δεν έχει αντιμετωπιστεί με τον κατάλληλο τρόπο; Αν είχε συμβεί αυτό, σήμερα θα ακουγόταν παντού η ακόλουθη γνώμη: ναι, αν τότε είχαν γίνει δεκτές οι προτάσεις της τάδε ή της δείνα πλευράς, πού θα βρισκόμασταν σήμερα; Λοιπόν, πολλά πράγματα έχουν γίνει δεκτά, τα οποία απέτυχαν οικτρά, που μας οδήγησαν πίσω. Αλλά τώρα φτάνει. Η δοκιμή επαλήθευσης που μεμονωμένοι πειραματιστές ήθελαν να παράσχουν στην Εταιρία έχει γίνει. Δε χρειάζεται να επαναλαμβάνουμε τέτοια πράγματα επ' άπειρον. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Γκαϊτεάνουμ θα πρέπει να είναι ένα σώμα που επιθυμεί να καλλιεργεί την ανθρωποσοφία, και η Εταιρία θα έπρεπε να είναι μια ένωση ανθρώπων που έχουν την πρόθεση να συμφωνήσουν μεταξύ τους με ζωντανό τρόπο για το πώς να καλλιεργούν την ανθρωποσοφία. Δεν πρέπει να πιστεύουμε ότι αυτό που επιδιώκουμε μπορεί να επιτευχθεί από τη μια μέρα στην άλλη. Θα χρειαστεί χρόνος. Και θα απαιτηθεί υπομονή. Αν πιστέψουμε ότι σε λίγες εβδομάδες θα μπορέσουμε να πραγματοποιήσουμε αυτό που έγκειται στις προθέσεις του Συνεδρίου των Χριστουγέννων, θα υποστούμε περαιτέρω ζημιά.
